Inleiding 3 op dinsdag 18 november 2025

Goedenavond voorzitter, leden van het College en de Raad
Mijn naam is Carolien Spruijt en ik ben lid van de kerngroep voor de VDW-velden. Ook vertegenwoordig ik Plaatselijke Belang Vledderveen.

Het is terecht dat bewoners zich zorgen maken met zo'n slechte schaderegeling

Ik ga in mijn verhaal in op de zorgen die er onder bewoners leven over de gaswinning; en specifiek op het ontbreken van een fatsoenlijke schaderegeling.

Jaarlijks komt Vermilion met nieuwe plannen om een nieuw gasveld te gaan exploiteren. Het wordt een opeenstapeling van velden zowel in hoogte als in breedte in een klein kwetsbaar gebied.
Aardbevingen vinden plaats als de druk in het gasveld door de winning is gedaald; dan gaat de bodem zich opnieuw zetten en uit zich dat in aardbevingen. Dit geeft vooral voor bewoners met oude woningen en met een fundering "op staal" grote onzekerheid over de kans op schades. De fundering bestaat uit gemetselde bakstenen waarvan het cement in de loop van de jaren al redelijk verpulverd is. Dit gaat goed zolang de bodem in rust is.
Het vermijden van gaswinning is daarmee de beste manier om ellende in de regio te voorkomen. Spreek daarom als gemeente Westerveld niet alleen uw zorgen uit over de gaswinning, maar maak gebruik van uw recht om te procederen. Sluit u daarbij aan bij omliggende gemeentes, provincies en Waterschappen.

In Ekehaar (Noorden van Drenthe) ligt ook een zogenaamd klein veld. Vorig jaar zijn er daar drie aardbevingen geweest. Bij tientallen panden zijn aanzienlijke schades opgetreden.
En ook daar is weer gebleken dat er geen goede schaderegeling is: er is veel geld naar dure onderzoeksbureaus gegaan, er is slechts een fooi naar de bewoners gegaan. Wanneer u daar meer over wilt weten raad ik u aan contact met de burgemeester van Aa en Hunze te zoeken; hij kan u er veel over vertellen.

Sinds een jaar of vijf is er een Landelijke Commissie Mijnbouwschade. Zowel deze Commissie als de Minister beweren dat de Commissie onafhankelijk opereert. Maar dat is niet waar. Het reglement waarmee de Commissie moet werken heeft de goedkeuring nodig van de Mijnbouwbedrijven; dat geldt ook voor wijzigingen in het reglement. Dit is een grove weeffout in het systeem.
Maar er zijn meer punten van kritiek waardoor deze Commissie niet de oplossing kan bieden aan gedupeerden.
Om hier inzicht in te bieden ga ik even terug naar de Hoorcommissie die de 1e KamerCommissie heeft gehouden op 3 juni dit jaar.
Deze hoorzitting heeft een aantal inzichten opgeleverd. Ik noem u hier enkele van:

1. De voormalig staatssecretaris Vijlbrief heeft aan de Raad van State over de omgekeerde bewijslast, ook wel het wettelijk bewijsvermoeden, een advies gevraagd om dit principe landelijk uit te rollen. Het negatieve advies van de Raad van State is door de huidige minister overgenomen. De deskundigen hebben op inhoudelijk gronden dit advies verworpen.

2. Het grote nadeel van de huidige regeling van de Landelijke Commissie is dat er geen bezwaar tegen hun uitspraken ingediend kunnen worden. Slechts een civielrechtelijke procedure rest de gedupeerde. Deze weg is nog nooit bewandeld zodat ook niet duidelijk is wat dit voor een gedupeerde kan opleveren. Het feit dat een dergelijke procedure een hoge financiële drempel heeft, kan heel goed de reden zijn dat een dergelijke procedure nog nooit is gevoerd.
De deskundigen pleiten er daarom voor om in het hele land een bestuursrechtelijke procedure - zoals nu in Groningen geldt - van toepassing te verklaren.

3. De deskundigen pleiten voor een systeem van forfaitaire bedragen bij schades zoals dat ook voor Groningen het geval is. Hiermee kan recht gedaan worden aan gedupeerden met kleinere schades zonder dat dit tot een veelheid aan deskundigenrapporten – en daarmee hoge kosten – leidt.

4. Voor de gedupeerden die na toepassing van punt 3. over blijven, zou de omgekeerde bewijslast van toepassing verklaard moeten worden. Daarmee schuift dit instrument in het gehele proces van schadeafhandeling van de voorkant naar achteren; het wordt een vangnet.

5. Het argument van de Commissie Mijnbouwschade dat ze in de praktijk al volgens het Groningen-model werkt, wordt niet onderschreven door de deskundigen. Immers, bij de Commissie Mijnbouwschade wordt geen bestuursrechtelijk weg gevolgd en is er ook nog nooit een juridische procedure gevoerd waaruit het gestelde zou blijken.

Tot zover enkele bevindingen van de deskundigen.

Onze **conclusie** is dat bewoners zich terecht druk maken om het ontbreken van een goede schaderegeling.

Onze oproep aan de gemeente Westerveld

* Blijf tegen gaswinning procederen zolang er geen adequate schadeafhandeling en veiligheidsgarantie is geregeld.
* Pleit voor een uniforme onafhankelijke schadeafhandeling voor alle mijnbouwschade
* Veranker het omkeren van de bewijslast in een bestuursrechtelijke regeling

Ik rond af met een viertal concrete actiepunten:

1. Laat uw zorgen over de mijnbouwactiviteiten volgen door het voeren van procedures tot en met de Raad van State
2. Stel als gemeente vast dat de huidige schaderegeling onvoldoende garanties biedt aan gedupeerden.
3. Kom met een voorstel naar buurgemeenten – of liefst VNG - om op basis van de aanbevelingen van de deskundigen van de Hoorcommissie tot een nieuwe schaderegeling te komen voor gedupeerden.
4. Laat iedere fractie in deze Raad haar partijgenoten in het parlement aanspreken op hun verantwoordelijkheid om te zorgen voor een nieuwe schaderegeling en om initiatief hierin te nemen.

Ik dank u voor uw aandacht